هۆکارەکانی کەمبونەوەی

بڕی بەرهەمی بیری نەوتی تەق تەق بە ژمارە و ڕاستی زانستی ..

====================================

نەوزادی موهەندیس

Nawzad_mohandis@yahoo.com

- **چەند زانیاریەکی وورد لەسەر بیرە نەوتەکانی تەق تەق**
- **کێڵگەی نەوتی تەق تەق دەکەوێتە ٦٠ کم باکوری ڕۆژهەڵاتی کەرکوك و ٦٥ کم باشوری ڕۆژهەڵاتی هەولێر و ١٢٠ کم باکوری خۆرئاوای سلێمانی.**
- **بۆ یەکەم جار لە ساڵی ١٩٧٨دا لەلایەن ڕژێمی عێراقی ئەوکاتەوە ٣ بیرە نەوت لێدراوە و دواتر سەریان داپۆشراوەتەوە. بڕی یەدەگی نەوتی ئەوکاتە خەملێنراوە بە ٢٦٠ ملیۆن بەرمیل.**
- **بۆ دووەم جار لەسەردەمی حکومەتی هەرێمی کوردستاندا و لەساڵی ١٩٩٤-١٩٩٦ ئەو ٣ بیرە نەوتە سەریان لادرایەوە و بەرهەمی نەوتی خاویان دەستپێکرد.**
- **تا ساڵی ٢٠٠٢ نەوتی خاو دەهێنرایە پاڵاوگەی نەوتی سلێمانی و بەشێوەیەکی سەرەتایی بەنزین و گازۆیل و نەوتی سپیان بە بڕێکی کەم بەرهەم دەهێنا.**
- **لە١٧/٧/ ٢٠٠٢ وە بەڕەسمی گرێبەست واژۆکراوە لە گەڵ کۆمپانیای((گەنەڵ ئینێرجی تورکیدا)) کە تا ئەو کاتە ٦-٧ بیرە نەوت هەبوە.**

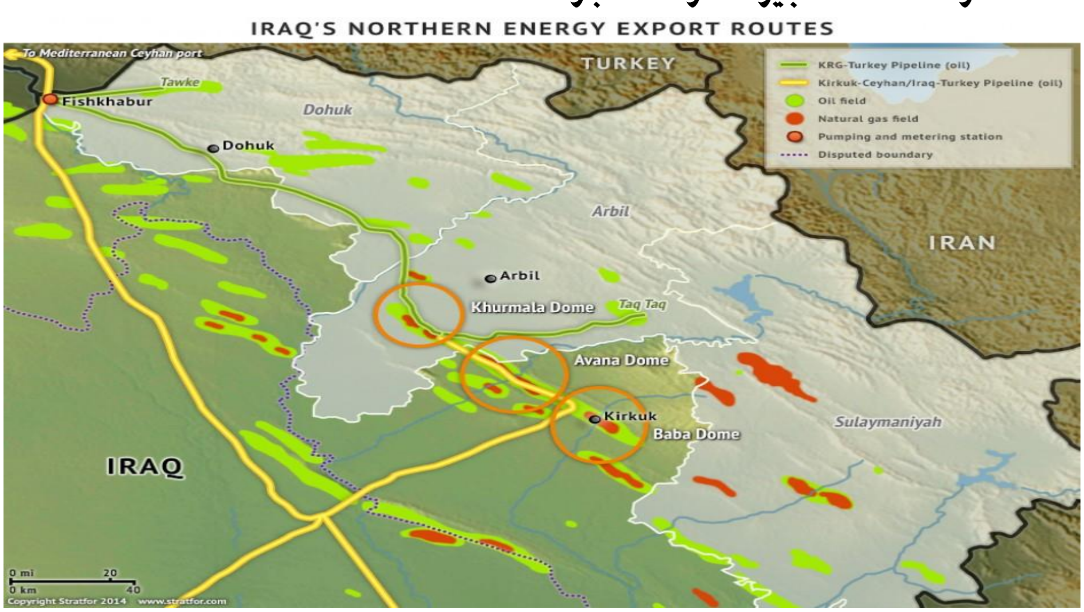

- لەساڵی ٢٠٠٢وە تاكو ئێستا ژمارەی بیرە نەوتەكان بونەتە ٢٦-٢٨ بیرە نەوت بەم شێوەیە:
- ٣ بیر لە ساڵی ١٩٧٨ لێدراوە
- ١٤ بیر لە ساڵی ٢٠٠٢ تا ٢٠١١ لێدراوە لە كێڵگەی تەق تەق و كێوە چەرمیلە
- ٥ بیر لەساڵی ٢٠١٢ لێدراوە
- ٣ بیر لە ساڵی ٢٠١٣ لێدراوە
- ١ بیر لە كێوە چەرمیلە بە قوڵی ٥٢٠٠م لێدراوە
- لەمانگی ٢٠١٥/٦دا بڕی بەرهەمی ڕۆژانە بریتی بوە لە ١٥٠ هەزار بەرمیل نەوتی خاو
- ڕووبەری كێڵگەكە بریتیە لە ٩٥١كیلۆمەتر چوارگۆشە
- پشكەكانی ئەم كێڵگەیە بریتیە لە ٤٤٪ گەنەڵ ئینێرجی توركی و ٣٦٪ ئەداكسی كەنەدی و ٢٠٪ حكومەتی هەرێم.
- جۆری نەوتی ئەم كێڵگەیە لە هەرەباشترین جۆری نەوتی جیهانە چونكە ((نەوتێكی سووكە API لە نێوان((٤٨- ٥١)) دا و كبریتی تیادا نیە و قوڵی بیرەكانیش مام ناوەندە هەربۆیە بە ((شەمپانیای نەوت یان شەمپانیای ڕەش)) دادەنرێت.جا هەر نەوتێك ئەم سیفاتە باشانەی تیادا بوو هەمیشە نرخیان بەرز دەبێت ، هەربۆیە نرخی نەوتی تەق تەق هەمیشە بەرز دەبێت.
- جۆری گرێبەستەكە و پشكی كۆمپانیاكان لە نەوتی داهات و قازانجدا دەریدەخەن كە نەوتی تەق تەق زۆر بە هەرزان دراوەتە ئەو كۆمپانیایانە ،كە دەرهێنانی ئاسان و لە جۆری زۆر باشی نەوتیشن و هیچ خەرجیەك نەچۆتە پرۆسەی بەدواداگەڕان و دۆزینەوەیان چونكە پێشتر دۆزراوەتەوە و بیری لێدراوە و بەرهەمی هەبوە وناوچەیەكی تازە دۆزراوە نەبوە وەك كێڵگەكانی تری تاوگێ و شێخان و ...هتد.
- جۆری گرێبەستەكە بریتیە لە ((گرێبەستی موشارەكە لە بەرهەمدا))
- نەوتی قازانج لەم كێڵگەیەدا بریتیە لە ٢٧٪-١٥٪
- بڕی بەرهەمی ئەم كێڵگەیە لە ساڵی ٢٠٠٣ تا ٢٠١٢ بریتی بوە لە ٧٧٫٩ ملیۆن بەرمیل.
- لەساڵی ٢٠١٢دا بە درێژایی ٧٨ كم بۆری ئەم كێڵگەیە بەسراوەتەوە بە وێسگەی خۆرمەڵەوە و لەوێشەوە بۆ بۆری سەر بەندەری جیهانی توركیا بۆ هەناردەكردنی نەوت.
- لە ٢٠١٢/٨/٧دا ئەم كێڵگەیە ڕۆژانە بڕی ١٠٥ هەزار بەرمیل نەوتی خاوی هەناردەكردوە بەم شێوەیە:

1. ٥٥ هەزار بەرمیل بۆ خۆمەڵە بۆ هەناردەكردن لەڕێگەی بەندەری جیهانی توركیەوە
   1. ٣٥هەزار بەرمیل بە تانكەر بۆ پاڵاوگەی بازیان
   2. ١٥ هەزار بەرمیل خەزن دەكرا

- **بڕی یەدەگی نەوتی ئەم كێڵگەیە بریتیە لە:**

1. یەدەگ لەجۆری 2P ((یەدەگی جێگیرە بەڵام بە ووردی نەخەمڵێنراوە)) بریتیە لە ٦٨٣ ملیۆن بەرمیل لە ٣٠ حوزەیرانی ٢٠١١دا. لەكاتێكدا لە مانگی ١٢ /٢٠١٦ بۆتە ٣٥٦ ملیۆن بەرمیل.((نیواونیو كەمی كردوە))!!!

٢. لەكاتێكدا لەساڵی ١٩٧٨دا بریتی بوە لە ٢٦٠ ملیۆن بەرمیل
٣. یەدەگ لەجۆری 3P ((یەدەگی خەملێنراو)) بریتیە لە ١٠٤٢ ملیۆن بەرمیل نەوت
٤. بڕی بەرهەمی ئەم كێڵگەیە لە ساڵی ٢٠١٦ بریتی بوە لە ١٨٤ ملیۆن بەرمیل/ ڕۆژانە .و پێشبینیش دەكرێت كەم ببێتەوە بۆ ٨٠ هەزار بەرمیل ڕۆژانە لەساڵی ٢٠١٧دا. وە پێشبینیش دەكرێت لەساڵی ٢٠١٨دا بگاتە تەنها ٥٠ هەزار بەرمیل ڕۆژانە.

- لەسەر بڕی ئەو یەدەگەی 2P بە كێڵگەی نەوتی تەق تەق دەوترێت ((كێڵگەی عملاق GIANT FIELD)) چونكە بڕی یەدەگی جێگیری تیادایە و دەتوانرێت دەربهێنرێت بەبڕی كەمتر لە ٥ ملیار بەرمیل و زیاتر لە نیو ملیار بەرمیل. خۆ ئەگەر بڕی یەدەگ لە ((٥ ملیار بەرمیل)) زیاتر بوو پێی دەوترێت ((كێڵگەی زۆر عملاق)) SUPER GIANT FIELD

IRAQ

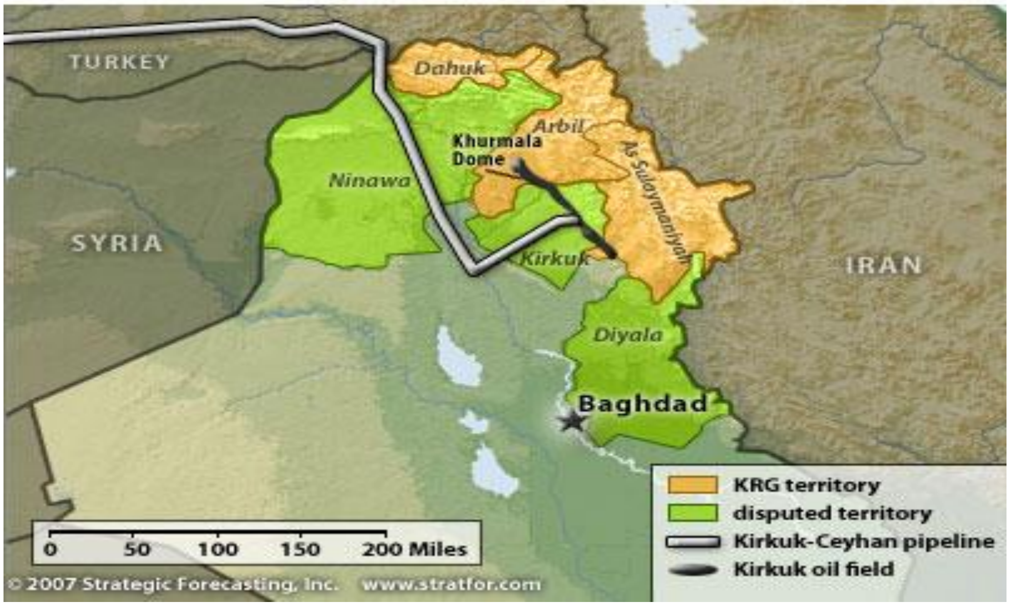

- **تێچووی لێدانی بیرە نەوتەكان :**
- تێچووی ١٣ بیری نەوتی ئەم كێڵگەیە بریتیە لە ١٥٨٨٦٥٠٠٠ دۆلار
- واتە هەر بیرێك بڕی ١٢٢٨٨٠٠٠ دۆلاری تێچووە ... كە ئەم نرخانە زۆر بەرزن بەهەموو پێوانەیەك.و هەندێك بیریش گەیشتۆتە ١٨٥٠٠٠٠٠ دۆلار وەك بیری ژمارە ((٤)) و بیری ژمارە((Kc-51)) گەیشتۆتە ٣١٨٣١٠٠٠دۆلار.
- ٩ بیری تر تێچووەكەیان گەیشتۆتە ١١٠٠٥٢٠٠٠ دۆلار تاكۆتایی ساڵی ٢٠١٣ واتە هەر بیرێك بڕی ١٢٢٨٨٠٠٠ دۆلاری تێچوە.
- لە ٢٠١٧/٣/٢٨دا لەلایەن كۆمپانیای گەنەڵ ئینێرجی توركیەوە ڕاگەیەنرا كە بڕی یەدەگی نەوتی كێڵگەی تەق تەق بە ڕێژەی ٦٦٪ دابەزیوە.
- **لێرەدا پرسیار ئەوەیە بۆچی بەم شێوەیە بڕی یەدەگەكە دابەزیوە؟ هۆكارەكانی چین ؟ چۆن چارەسەر دەكرێت؟**
- **هۆكاری دابەزینی بڕی یەدەگی نەوتی بریتیە لەوەی كە:**

١. بەرهەمهێنان لەم کێڵگەیەدا بەشێوەیەکی زانستی نەبوە.
٢. هەتا توانراوە لە چەند بیرە نەوتێك نەوت دەرهێنراوە لەبەر ئاسانی کارەکە و ئەوانی تر پشتگوێخراون.
٣. دەبێت لە کێڵگەی نەوتیدا بەرهەم لە هەموو بیرەکاندا بە بەرنامە و وەکیەکی بێت.
٤. لێدانی بیرەکان دەبێت ٢٥٠ – ٥٠٠ مەتر لێك دوور بن.
٥. دابەزینی فشاری ناو بیرەکە.

- **بۆ چارەسەری ئەم حاڵەتە و زیادکردنەوەی بڕی بەرهەم پێویستە:**

١. بۆ ماوەیەك برهەمهێنان ڕابگیرێت بۆئەوەی لەو بیرانەی گەیشتۆتە ئاو نەوتی خاوی نوێ بێتەوە جێگەی لە دەمارەکان و جێگەی کۆبۆوەی نەوتی خاو چونکە نەوت سوکترە لە ئاو و سەر ئاوەکە دەکەوێت.هەروەها فشاری ناو بیرەکەش بەرزبێتەوە.
٢. بیری نەوتی زیاتر لێبدرێت.
٣. چاکسازی زیاتر و بەردەوامی بیرە نەوتەکان بکرێت.
٤. دەرهێنانی نەوت لە هەموو بیرە نەوتەکان وەکو یەك دەربهێنرێت.
٥. تێخستنی ماتۆڕی غەگاس بۆ ناو بیرەکان بەمەبەستی بەرزکردنەوەی فشاری ناو بیرەکان.

- **لە کۆتایدا** لە پرۆسەی دەرهێنانی نەوتدا کارێکی ئاساییە کە بڕی بەرهەم کەم بکات یان تەنانەت بیرە نەوتەکان چۆڕپڕیش ببن، بەڵام بۆ کێڵگەی نەوتی تەقتەق کارێکی زۆر جێگەی بڕوا نیە و لەگەڵ ئەوەشدا دەکرێت بە تێپەڕبوونی کات و لێدانی بیری زیاتر بڕی بەرهەم زیاتر بکرێتەوە.
- هەروەها پێدەچێت لەکاتی دیاریکردنی بڕی یەدەگیشدا هەر لەسەرەتاوە ژمارەکان زۆر زیاتر لە بڕی ڕاستەقینە ڕاگەیەندرابێت.ئەگینا بەپێی ئەو برە یەدەگە بێت کە ٦٨٣ملیۆن بەرمیل نەوت هەبوبێت، ئەوا بەو برە بەرهەمەی کە لەساڵی ٢٠٠٣وە تا ٢٠١٦ حساب کراوە کۆکەی دەکاتە ٢٥٢ ملیۆن بەرمیل کە دەرهێنراوە.
- گریمان زیاتریش دەرهێنرابێت و گەیشتبێتە ٣٠٠ ملیۆن بەرمیل.
- کەواتە ئێستا بڕی ٣٨٠ ملیۆن بەرمیل نەوتی خاو و یەدەگ لە کێڵگەی تەق تەق دا ماوە.
- کە ئەگەر ڕۆژانە بڕی ١٠٠ هەزار بەرمیلیش دەربهێنرێت ئەوا بەشی ١٠ ساڵ و نیوی تر نەوتی تیادا ماوە.
- بۆیە ئەم کێڵگەیە دوورە لە وشکبون و چۆڕپڕ بوون.
- بەڵام دەکرێت بڕی بەرهەم کەم ببێتەوە و وەك ڕوونیشمان کردەوە دەتوانرێت بڕی بەرهەم زیادبکرێتەوە بە گرتنە بەری ئەو ڕێوشوێنانەی کە باسمان کردوون.
- هەروەها دەبێت حکومەتی هەرێم و وەزارەتی سامانە سروشتیەکان لەلایەن تیمی شارەزاو بە ئەزموونی خۆیەوە چاودێری کاری دەرهێنان و مامەڵەی ئەو کۆمپانیا نەوتیانە بکات لەو کێڵگانەدا بۆ دڵنیابوون لە سەلامەتی و زانستی دەرهێنان و مامەڵەیان لەگەڵ بیرە نەوتەکاندا.